

Aika 18.08.2026, klo 16:00
Paikka Kaupungintalo, neuvottelutila Nottbeck

Käsiteltävät asiat

- § 70 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 71 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 72 Läsnäolo- ja puheoikeudet**
- § 73 Ajankohtaiskatsaus**
- § 74 Oikaisuvaatimus kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksestä 29.4.2026 § 56 Metsäniityn päiväkodin ja koulun vanhan osan perusparannuksen tarveselvitys ja hankesuunnitelma**
- § 75 Sopimus ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen järjestämisestä 1.8.2026 alkaen**
- § 76 Valtuustoaloite maksuttomien kuukautissuojien tarjoamiseksi koulujen wc-tiloissa – Laura Korhonen**
- § 77 Valtuustoaloite lasten ja nuorten liikkumisen lisäämiseksi koulu- ja opiskelupäivän aikana – Keskustan valtuustoryhmä ym.**
- § 78 Valtuustoaloite kasvot peittävien huntujen ja asusteiden kieltämiseksi Tampereen kouluissa ja oppilaitoksissa – Joakim Vigelius**
- § 79 Oikaisuvaatimus varhaiskasvatuspaikan myöntämistä koskevasta päätöksestä**
- § 80 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus**

Osallistujat

Jussila Anne-Mari, puheenjohtaja
Lindberg Nina, 1. varapuheenjohtaja
Herrala Leeni, sihteeri
Ahola Mari
Halme Taimo
Halonen Elmer
Hanhela Milka
Holmqvist Ronny
Markkula Maria
Moisio Jani
Ojalammi Ulla, Perusopetuksen johtaja
Penttilä Aino, Viestintäpäällikkö
Rasimus Elli, Varhaiskasvatusjohtaja
Salmijärvi Mirja
Savisaari Lauri, Johtaja
Talonen Antti
Törmikoski Veera
Virolainen Atte

§ 70

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

§ 71**Pöytäkirjan tarkastus****Päätösehdotus**

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Nina Lindberg ja Antti Talonen (varalle Veera Törmikoski ja Maria Markkula).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 24.8.2026.

§ 72**Läsnäolo- ja puheoikeudet****Päätösehdotus**

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa seuraavasti:

- § 74 ajaksi koordinaattori Elina Kalliohaka

§ 73

Ajankohtaiskatsaus

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi.

Perustelut

Katsaus lautakunnan ajankohtaisiin asioihin:

- Lähetekeskustelu lautakunnan vuoden 2027 talousarvioesityksestä
- Koulujen työ- ja loma-ajat lukuvuonna 2027–2028
- Vuoden 2026 kesäkerhotoiminnan katsaus
- Iltapäiväkerhoihin ilmoittautuneet: nykytilanne ja vertailu vuoteen 2025

§ 74

Oikaisuvaatimus kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksestä 29.4.2026 § 56 Metsäniityn päiväkodin ja koulun vanhan osan perusparannuksen tarveselvitys ja hankesuunnitelma

TRE:1349/10.03.07/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Rasimus Elli

Valmistelijan yhteystiedot

Koordinaattori Elina Kalliohaka, puh. 040 486 4918 ja hallintopäällikkö Riikka Kolkkala, puh. 040 512 8814. etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihtööri Leeni Herrala, puh. 040 801 6102, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Oikaisuvaatimus hylätään.

Perustelut

Asiaa Metsäniityn päiväkodin ja koulun vanhan osan perusparannuksen tarveselvitys ja hankesuunnitelma on käsitelty sekä kasvatus- ja opetuslautakunnassa 14.4.2026 (§ 36) että asunto- ja kiinteistölautakunnassa 29.4.2026 (§ 56). Kumpikin lautakunta on päättänyt merkitä tiedoksi Metsäniityn päiväkodin ja koulun vanhan osan perusparannuksen tarveselvityksen ja päättänyt hyväksyä hankesuunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi.

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat vaatineet oikaisua edellä mainittuun asunto- ja kiinteistölautakunnan päätökseen. Oikaisuvaatimus on siirretty käsiteltäväksi kasvatus- ja opetuslautakunnassa, koska oikaisuvaatimuksen tekijöiden oikaisuvaatimus on koskenut sisällöltään enemmän kasvatus- ja opetuslautakunnan toimivaltaan kuuluvia asioita. Tampereen kaupungin hallintosäännön (16.6.2026) 16 §:n mukaan lautakunta päättää asiasta oman tehtäväalueensa osalta. Asunto- ja kiinteistölautakunnan alainen kiinteistöt ja asuminen palveluryhmä on osallistunut oikaisuvaatimuksen vastauksen valmisteluun heitä koskevin osin.

Oikaisuvaatimus on tullut vireille 11.5.2026 muutoksenhakuajan puitteissa. Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat kunnan jäseniä.

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat vaatineet päätöksen oikaisua ensisijaisesti siten, että hankesuunnitelman mukaista päiväkotiryhmien väistötilaa osoitteessa Sairaalankatu 6 ei hyväksytä, ja toissijaisesti siten, että jos Sairaalankatu 6 säilytetään väistötilana, kaupunki velvoitetaan järjestämään perusparannuksen ajaksi väistötilan käyttäjäperheille korvaava liikkumisratkaisu tai matkalipputuki.

Oikaisuvaatimuksen perusteena oikaisuvaatimuksen tekijät ovat vedonneet oikaisuvaatimuksessa tarkemmin kuvatusti useaan eri seikkaan: hallintolain 31 §:n mukaisen selvittämisvelvollisuuden

laiminlyöntiin, kaupungin omien väistötilaperiaatteiden vastaisuuteen, lapsivaikutusten arvioinnin laiminlyöntiin, suhteellisuusperiaatteen vastaisuuteen, kuulemisvelvollisuuden ja osallistumisoikeuden laiminlyöntiin, eriarvoistaviin vaikutuksiin perheryhmittäin, varhaiskasvatuslain saavutettavuusvelvoitteen vastaisuuteen, päätöksen perustelujen riittämättömyyteen ja ristiriitaan kaupungin oman strategian kanssa. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on esitetty konkreettisia esimerkkejä perheisiin kohdistuvista vaikutuksista.

Oikaisuvaatimus ei kohdistu Metsäniityn päiväkotirakennuksen perusparannushankkeen muihin osa-alueisiin, joiden tarpeellisuutta ei ole riitautettu.

Asian riittävä ja asianmukainen selvittäminen

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että asiaa ei ole selvitetty hallintolain 31 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla. Oikaisuvaatimuksen tekijöiden mukaan päätös ei sisällä väistötiloista dokumentoitua vaihtoehtotarkastelua, vaikutusarviointia perheisiin kohdistuvista vaikutuksista eikä saavutettavuusarviointia. Perheisiin kohdistuvina vaikutuksina oikaisuvaatimuksen tekijät mainitsevat matka-ajan, kustannukset ja työssäkäyntimahdollisuudet.

Toisin kuin oikaisuvaatimuksessa on esitetty, viranomaiset ovat huolehtineet asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Viranomaiset ovat hankkineet asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaisesti.

Väistötilojen osalta on selvitetty vaihtoehtoisia ratkaisuja ja kustannuksia kaupungin väistötilaperiaatteiden mukaisesti. Hankesuunnitelmassa on esitetty soveltuvin, taloudellisesti järkevin vaihtoehto.

Väistötilaperiaatteiden mukaista toimintaa käsitellään tarkemmin seuraavassa. Perheisiin kohdistuvia vaikutuksia ja saavutettavuusarviointia käsitellään myöhemmin.

Kaupungin väistötilaperiaatteiden mukainen menettely

Oikaisuvaatimuksessa on esitetty, että väistötilasuunnitelma olisi kaupungin omien väistötilaperiaatteiden vastainen. Tampereen kaupungilla on useamman vuoden ajan tehty koulujen ja päiväkotien väistötilasuunnittelua koko kaupungin kokonaisuus huomioiden. Suunnittelun pohjana on kustannusten hallinta sekä väistötilojen periaatteet, jotka on hyväksytty palvelumallin ohjaus- ja seurantaryhmässä 10.12.2021.

Tampereen kaupungin väistötilojen periaatteet ovat seuraavat: Tampereen kaupunki pyrkii pitkäjänteisellä suunnittelulla ketjuttamaan väistötiloja ja kohdekohtaisia väistötilaratkaisuja pyritään välttämään korkeiden kustannusten vuoksi. Väistötilaratkaisut toteutetaan pääsääntöisesti alueellisesti keskitettyinä ratkaisuna. Alueellinen ratkaisu ei tarkoita kaupunginosakohtaista ratkaisua, vaan alueellinen ratkaisu on yksittäistä kaupunginosaa, esimerkiksi Annalaa laajempi alue, johon on hyvät liikenneyhteydet eri kaupunginosista.

Ensisijaisesti käytetään olemassa olevia kaupungin omistamia ja kaupungille sisään vuokrattuja tiloja, joissa on vapaata kapasiteettia, ja jotka ovat nopeasti käytettävissä. Toissijaisesti tutkitaan mahdollisesti vuokrattavissa olevia tiloja. Viimeisenä vaihtoehtona on vuokrattavat rakennustyönaikaiset siirtokelpoiset tilat.

Väistötilojen on oltava turvalliset ja terveelliset. Kunkin väistötilavaihtoehdon toteuttamisaikataulu ja väistön pituus sekä eri vaihtoehtojen taloudelliset vaikutukset huomioidaan vaihtoehdon valinnassa.

Kaupungin asiantuntijat ovat arvioineet prosessin aikana todellisia väistötilavaihtoehtoja. Asiantuntijoilla on kattava tieto päiväkotitoimintaan soveltuvista väistötilavaihtoehdoista. Päiväkotitoiminnan sisä- ja ulkotiloja koskevat monet määräykset, kuten ilmanvaihtoon, wc-tilojen määrään sekä käytettäviin neliöihin sisällä ja ulkona. Määräykset koskevat sekä pysyvää että väliaikaista tilaa. Asiantuntijat ovat kartoittaneet, että toimintaan soveltuvia tiloja ei ole, kuten ei ole vapaata kapasiteettiakaan alueella olemassa olevissa päiväkodeissa. Yksittäisen, lyhyeksi ajaksi (11 kuukautta) hankitun väistötilan hinta on niin suuri, että se ei ole todellinen vaihtoehto.

Koska todellisia vaihtoehtoja ei ole lähialueella, ei vaihtoehtoja ole voitu esittää tarveselvityksessä ja hankesuunnitelmassa, vaan siihen on kirjattu ainoastaan esitetty vaihtoehto. Jatkossa prosessia avataan tarkemmin tarveselvityksissä.

Metsäniityn päiväkotia ja koulu, vanhan osan perusparannuksen tarveselvityksessä ja hankesuunnitelmassa esitetty Sairaalakatu 6:n väistötilaratkaisu on kaupungin väistötilaperiaatteiden mukainen. Sairaalakatu 6 on kaupungin omistama tila, jossa on päiväkotitoimintaan soveltuvat sisä- ja ulkotilat. Sairaalakatu 6:n tilaa ketjutetaan eri päiväkotien väistötilana. Se on väistötilaperiaatteiden mukainen keskitetty ratkaisu, johon on hyvät liikenneyhteydet eri kaupunginosista.

Kaupungin linjausten mukaisesti kohdekohtaisia väistötilaratkaisuja pyritään välttämään korkeiden kustannusten vuoksi. Lyhytaikaisesti vuokrattavan rakennuksen vuokra- tai leasing-kustannukset ovat korkeat, koska niissä pääomakustannukset maksetaan hyvin lyhyessä ajassa. Uuden tilan hankinta täytyy aina myös kilpailuttaa.

Oikaisuvaatimuksessa esimerkkinä mainitun Ahjola-Harjulan lunastushinta ei ole vertailukelpoinen uuden väistötilan hankinnan suhteen. Kyseisessä Ahjola-Harjulan lunastuksessa on kyse pitkäaikaisesti leasing-sopimuksella vuokratusta rakennuksesta, jossa sopimuksen päättyessä käyttäjällä on rakennuksen lunastusmahdollisuus jäännösarvolla. Lunastushinta oli alhainen, koska rakennuksen pääomakulut on maksettu leasing-maksuissa pitkän vuokratukauden aikana. Lunastushinta ei kerro rakennuksen hankintakustannuksista. Kaupunki lunasti Ahjola-Harjula rakennuksen, koska palveluverkossa tarvitaan jatkossakin päiväkotia kyseisessä sijainnissa.

Vaihtoehtoisia väistötilakustannuksia ei ole esittää, sillä todellisia vaihtoehtoja väistötilaksi ei ole.

Lapsivaikutusten arviointi ja arviointi perheisiin kohdistuvista vaikutuksista

Oikaisuvaatimuksessa on väitetty, että lapsivaikutusten arviointi on laiminlyöty.

Pysyvää tilaa koskeva vaikutusten arviointi on kirjattuna tarveselvitys ja hankesuunnitelma-asiakirjassa. Hankesuunnitelmaan on kirjattu arviointia alueen lasten terveyteen, perheiden ja työntekijöiden turvallisuuteen ja liikkumiseen sekä arjen sujuvuuteen.

Väliaikaisen väistötilan lapsivaikutukset on tunnistettu ja niitä arvioitu osana väistötalaprosessia. Väliaikaiset väistötilat tarvitaan päiväkodin vanhan osan perusparannuksen ajaksi. Perusparannettavan osan toiminta siirtyy tilapäisesti väistötiloihin remontin ajaksi. Vaikutukset voivat olla erilaisia perheiden kokonaistilanteen mukaan. Vaikutukset vaihtelevat esimerkiksi sen perusteella sijaitseeko väistötila työ-, opiskelu-, tai muun vastaavan matkan varrella vai ei. Matka-aikakin on perheen yhteistä aikaa, jossa voi käydä läpi esimerkiksi päivän kuulumiset. Jos perheessä on sisaruksia Metsäniityn päiväkodin eri ryhmissä, pyritään lapset, mikäli perhe sitä toivoo, sijoittamaan samaan toimipisteeseen. Tavoitteena on, ettei väistötila-aika kuormittaisi perheitä kohtuuttomasti.

Varhaiskasvatustilaki ei velvoita kuntaa järjestämään kuljetusta varhaiskasvatukseen lapsille. Vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsen kuljettamisesta varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatustilain 5 §:n 4 momentin mukaan kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Tarkkoja määritelmiä matkan pituudesta tai siitä, kuinka lähellä käyttäjiä palvelun tulee sijaita, ei laissa ole määritelty. Väistötilaksi esitettyyn Sairaalakadun toimipisteeseen on hyvät kulkuyhteydet.

Pääsääntöisesti päiväkodin samat aikuiset ja lapset siirtyvät väistötilaan, jolloin olemassa olevat kaverisuhteet sekä tutut ja turvalliset aikuiset säilyvät lähes ennallaan. Tällä on positiivisia vaikutuksia niin lapsille kuin huoltajille.

Suhteellisuusperiaatteen mukaisuus

Oikaisuvaatimuksessa on epäilty, että tilat on valittu sen perusteella, että ne sattuvat olemaan käytettävissä, ei sen perusteella, että ne olisivat tavoitteen kannalta toimivin ratkaisu.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Suhteellisuusperiaate edellyttää, että valittu keino ei saa olla ankarampi kuin tavoitteen saavuttamiseksi on välttämätöntä.

Sairaalakadun väistötilaa on esitetty väistötilaperiaatteiden mukaisesti, joiden mukaan pyritään välttämään kohdekohtaisia väistötiloja niiden korkeiden kustannusten vuoksi sekä tavoitteen mukaisesti hyödynnetään olemassa olevaa väistötilaa ketjuttaen sen käyttöä eri päiväkotien väistötilana. Kaupunki on velvollinen järjestämään varhaiskasvatustilan kaupungin alueelta. Esitetty väistötilaratkaisu ei ole suhteellisuusperiaatteen vastainen.

Kuulemisvelvollisuus ja osallistumisoikeus

Oikaisuvaatimuksessa tuodaan esiin, että hallintolain 34 §:n mukaan asianosaisella on oikeus tulla kuulluksi ennen häntä koskevaa päätöstä, ja että kuntalain 22 § turvaa kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeuden osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.

Päiväkodin perusparannuksen rakennushankkeeseen liittyvässä tarveselvityspäätöksessä ei ole asianosaisia, joita tulisi kuulla hallintolain 34 §:n mukaan. Perusparannukseen liittyvällä tilapäisellä 11 kuukautta kestäväällä väistötilaratkaisulla ei ole myöskään sellaista huomattavaa vaikutusta muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, että viranomaisen tulisi varata mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta hallintolain 41 §:n mukaan.

Kaupunki huolehtii kuntalain 22 §:n mukaisesta osallistamisesta laajemman päiväkotij- ja kouluverkkoselvityksen yhteydessä sekä erikseen rakennushankkeissa. Huoltajille on pidetty perusparannusta ja väistötilaa koskeva tiedotustilaisuus hyvissä ajoin ennen perusparannuksen käynnistymistä ja väistöön siirtymistä, olemassa olevan käytännön mukaisesti.

Eriarvoistavat vaikutukset perheryhmittäin

Oikaisuvaatimuksessa on esitetty, että väistötilapäätös voi olla muodollisesti yhdenvertainen, mutta sen tosiasiallinen rasitus kohdistuu epäsuhtaisesti perheisiin, joilla on lähtökohtaisesti vähemmän taloudellisia ja ajallisia resursseja.

Varhaiskasvatuksessa, niin pysyvän paikan kuin väistötilan osalta, ei pystytä aina tarjoamaan täysin tasavertaista ratkaisua, sillä perheiden tilanteet voivat olla hyvin erilaisia. Perheiden tilanteet voivat myös muuttua varhaiskasvatuksessa olon aikana.

Varhaiskasvatuksen saavutettavuus

Oikaisuvaatimuksessa on tuotu esiin, että varhaiskasvatuslain 5 §:n mukaan kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Oikaisuvaatimuksessa on esitetty, että vaikka säännös käyttää ilmaisua "on pyrittävä", se asettaa kunnalle aineellisen velvoitteen tarkastella saavutettavuutta päätöksenteon yhteydessä.

Pysyvä päiväkotij on Annalan alueella. Varhaiskasvatuspaikka ei ole sidottu perheen asuinalueeseen, vaan sitä voi hakea toivomastaan päiväkodista. Yleisellä tasolla voidaan todeta, että aina ei pysyvää varhaiskasvatuspaikkaa pystytä myöntämään toivotusta päiväkodista.

Väliaikainen väistötila on varhaiskasvatuslain 5 §:n mukaisesti hyvien liikenneyhteyksien päässä. Laissa ei ole tarkasti määritelty, kuinka pitkä matka palveluun saa olla tai kuinka lähellä käyttäjiä palvelun tulee sijaita.

Päätöksen perustelujen riittävyys

Oikaisuvaatimuksessa on tuotu esiin, että hallintolain 45 §:n mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja

selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun ja mihin oikeudellisiin säännöksiin se perustuu.

Metsäniityn päiväkotia ja koulu, vanhan osan perusparannuksen tarveselvitys- ja hankesuunnitelmassa on perusteltu perusparannushanketta, lisäksi väistötilaratkaisu on esitetty suunnitelmassa. Väistötilasuunnitelma perustuu pitkäjänteiseen suunnitteluun, jota Tampereen kaupunki on tehnyt usean vuoden ajan koulujen ja päiväkotien väistötilojen osalta koko kaupungin kokonaisuus huomioiden. Suunnittelun pohjana on väistötilojen periaatteet sekä kustannusten hallinta. Väistötiloja pyritään ketjuttamaan siten, että useampi yksikkö käyttää samaa väistötilaa, mikäli se vain on mahdollista. Metsäniityn osalta kyseessä on väliaikainen ratkaisu, jotta pysyvä päiväkotitila saadaan perusparannettua. Väistöaika on 11 kuukautta elokuusta 2027 kesäkuun loppuun vuonna 2028. Heinäkuu on Tampereen päiväkodeissa päivystysaika, jolloin Metsäniityn päiväkodin lapset ovat perinteisesti olleet Hervannassa keskitetyssä päivystyspäiväkodissa. Tähän asti rakennushankkeisiin kuuluvaa kaupungin väistötilaprosessia ei ole avattu tarveselvityksessä / hankesuunnitelmassa, mutta jatkossa se avataan tarkemmin asiakirjoihin.

Tampereen kaupungin strategian mukaisuus

Oikaisuvaatimuksessa on tuotu esiin Tampereen kaupungin keskeinen strateginen tavoite olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä (Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartta).

Tarveselvitys- ja hankesuunnitelma on suunnitelma perusparannuksesta, mistä syystä siihen on kirjattu perusparannukseen liittyviä asioita tarkemmin. Väistötilasuunnitelma on esitetty suunnitelmassa, mutta siihen liittyviä asioita ei ole kirjattu samalla tavoin kuin pysyvän päiväkodin perusparannukseen liittyviä asioita. Sairaalakadun väistötila on hyvin saavutettavissa julkisella liikenteellä, joka mahdollistaa vähäpäästöisen liikkumisen väistötilaan, joka on kaupungin strategian mukaista.

Vaatimus yhteiskuljetuksesta väistötilaan tai matkalipputuesta

Kaupunki ei vastaa lasten kuljetuskustannuksista varhaiskasvatuksen toimipaikkoihin. Siten myöskään väistöaikana ei kaupungin toimesta järjestetä kuljetusta eikä korvata matkasta aiheutuneita kustannuksia.

Osa päätöksen liitteistä sisältää henkilötietoja, minkä vuoksi niiden verkkojulkisuutta on rajoitettu.

Sovelletut säännökset:

Hallintolaki 6 §, 31 §, 34 §, 41 §, 45 §

Kuntalaki 22 §, 134 §

Varhaiskasvatuslaki 5 §.

Henkilötietoja sisältävä teksti

Salassa pidettävät ja henkilötietoja sisältävät tiedot poistettu.

Lausunnot

Johtava juristi Riikka Viitaniemi:

Oikaisuvaatimus voidaan tehdä joko laillisuus- tai tarkoituksenmukaisuusperusteella. Laillisuusperuste on olemassa, jos päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai on muuten lainvastainen. Kasvatus- ja opetuslautakunta on ollut toimivaltainen tekemään päätöksen, päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä eikä se ole muutenkaan lain vastainen. Oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä, Elli Rasimus, Tanja Moisala, Elina Kalliohaka, Jenni Rämälä, Tuomas Vepsäläinen, Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Riikka Kolkkala, Riikka Viitaniemi, Hanna Sandström

Liitteet

- 1 Kopla 18.8.2026 Oikaisuvaatimus (henkilötiedot poistettu)
- 2 Kopla 18.8.2026 Oikaisuvaatimuksen saate
(Verkkojulkisuus rajoitettu)
- 3 Kopla 18.8.2026 pöytäkirjan ote Asunto- ja kiinteistölautakunta -
29.04.2026

§ 75

Sopimus ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen järjestämisestä 1.8.2026 alkaen

TRE:3207/12.01.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Ojalampi Ulla

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Mikko Tiirikainen, puh. 040 806 3533,
perusopetuksen johtaja Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044 ja
koordinaattori Eveliina Hellsten, puh. 040 154 4318, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Leeni Herrala, puh. 040 801 6102, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Tampereen kaupungin ja Föreningen för Svenska samskolans i
Tammerfors upprätthållande r.f.:n välinen päivitetty sopimus
ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen sekä iltapäivätoiminnan
järjestämisestä hyväksytään liitteen mukaisesti.

Sopimus koskee perusopetuslain (628/1998) mukaisen ruotsinkielisen
perusopetuksen (vuosiluokat 1–9) sekä iltapäivätoiminnan järjestämistä
ja näihin liittyviä korvausperusteita.

Sopimuksen vastuuhenkilöksi nimetään perusopetuksen johtaja, jota
vakanssia tällä hetkellä hoitaa Ulla Ojalampi.

Sopimus tulee voimaan allekirjoittamisesta ja on voimassa toistaiseksi.

Perustelut

Sopimuksen taustalla on perusopetuslain (628/1998) mukainen kunnan
velvollisuus järjestää alueellaan asuville oppivelvollisuusikäisille
perusopetusta.

Perusopetuslain mukaan kaksikielisen kunnan, kuten Tampereen, tulee
järjestää perusopetus ja esiopetus molemmille kieliryhmille. Mikäli kunta
ei tuota palvelua itse, se voi hankkia sen yhteistyössä toisen järjestäjän
kanssa. Kunta vastaa ruotsinkielisen opetuksen järjestämisestä ja siitä,
että palvelu täyttää lain vaatimukset.

Tällä sopimuksella osapuolet sopivat ruotsinkielisen esi- ja
perusopetuksen järjestämisestä siten, että sopimus turvaa oppilaiden
oikeuden saada opetusta omalla kielellään sekä varmistaa palvelun
saatavuuden, laadun ja kustannustenjaon osapuolten välillä.

Sopimus koskee perusopetuslain mukaisen ruotsinkielisen esi- ja
perusopetuksen (vuosiluokat 1–9) sekä iltapäivätoiminnan järjestämistä
ja näihin liittyviä korvausperusteita. Sopimuksen tarkoituksena on turvata
ruotsinkielisen opetuksen järjestäminen Tampereella.

Palveluntuottajalle maksetaan kotikuntakorvaus ruotsinkielisen perusopetuksen järjestämisestä täysimääräisenä (100 %) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) mukaisesti. Tällä sopimuksella täsmennetään Tampereen kaupungin Palveluntuottajalle maksamien koulukuljetusten ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen liittyvien korvausten perusteita.

Oppilaskuljetusten järjestämisessä ja kuljetuskorvausten määrittelyssä noudatetaan kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymiä, kulloinkin voimassa olevia perusteita. Tampereella asuvien oppilaiden kuljetuskustannukset korvataan toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Sopimus ja sen liitteet ovat tämän asian liitteinä.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (16.6.2026) 16 §:n ja 18 §:n perusteella kasvatus- ja opetuslautakunnan tehtävänä on perusopetuksen järjestäminen, tuottaminen ja kehittäminen sekä toiminnan suunnittelun ohjaus.

Tiedoksi

Ulla Ojalampi, Simo Turtiainen, Mari Palviainen, Ronny Holmqvist, Eveliina Hellsten, Heidi-Maria Kallio, Rikard Bjurström, Mikko Tiirikainen, Riikka Kolkkala, Lauri Savisaari, Elli Rasimus, Suvi Mironoff

Liitteet

1 Kopla 18.8.2026 Sopimus ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen järjestämisestä 2026

2 Kopla 18.8.2026 Sopimuksen liite 1, pöytäkirjan ote-Kasvatus- ja opetuslautakunta - 10.03.2026

3 Kopla 18.8.2026 Sopimuksen liite 2, pöytäkirjan ote-Kasvatus- ja opetuslautakunta -11.03.2025

4 Kopla 18.8.2026 Sopimuksen liite 3, oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen opiskeluhuoltosuunnitelma 2026–2028

§ 76

Valtuustoaloite maksuttomien kuukautissuojien tarjoamiseksi koulujen wc-tiloissa – Laura Korhonen

TRE:1516/12.00.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Ojalampi Ulla

Valmistelijan yhteystiedot

Projektipäällikkö Monika Sola, puh. 040 801 6011, perusopetuksen johtaja
Ulla Ojalampi, 050 428 3044, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Leeni Herrala, puh. 040 801 6102, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Laura Korhosen valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Perustelut

Laura Korhonen esittää 16.3.2026 yhdessä muiden valtuutettujen kanssa jättämässään aloitteessa, että koulujen vessoihin tulee asettaa kuukautissiteitä ja tamponeja ilmaiseksi tarjolle, jotta kuukautistarvikkeiden puute ei kävisi koulussa käynnin tielle. Tämä mahdollistaisi kaikille yhtäläisen oikeuden oppimiseen ja koulunkäyntiin kuukauden jokaisena päivänä.

Laura Korhonen ja muut valtuutetut perustelevat aloitettaan sillä, että kuukautisköyhyys ei muodostuisi esteeksi koulunkäynnille ja oppilaiden hyvinvoinnille. Aloitteessa tuodaan esiin kuukautisköyhyyteen liittyviä riskejä, kuten koulusta poissaoloja, terveyshaittoja sekä häpeän ja eriarvoisuuden kokemuksia.

Tampereen kaupungin perusopetuksessa kuukautissuojia on saatavilla kouluterveydenhoitajien kautta, ja myös koulun kansliasta. Molemmissa tapauksissa oppilas voi saada kuukautissuojia maksutta silloin, kun tarve siihen ilmenee. Tämä toimintamalli mahdollistaa tuen kohdentamisen todelliseen tarpeeseen sekä tarjoaa samalla mahdollisuuden keskustella oppilaan hyvinvointiin ja terveyteen liittyvistä kysymyksistä luottamuksellisesti.

Aloitteessa esitettyä mallia, jossa kuukautissuojia olisi vapaasti otettavissa koulujen wc-tiloissa, on tarkasteltu huolellisesti. Kokemusten ja selvitysten perusteella tähän toimintatapaan liittyy useita haasteita. Erityisesti on tunnistettu riski ilkivallasta, tarvikkeiden väärinkäytöstä sekä hallitsemattomasta kulutuksesta, mikä voi johtaa siihen, että tarvikkeet

eivät ole saatavilla niitä aidosti tarvitseville. Edellä mainittujen tekijöiden lisäksi on huomioitava myös aloitteen toteuttamisen kustannukset. Kuukautissuojien hankkiminen tarkoittaisi vuosittain noin 120 000–150 000 euron rahoitusta (10–16-vuotiaiden määrä 8 156 * 15 euroa). Kustannusten kattamiseksi tarvittaisiin sekä kaupungin että hyvinvointialueen yhteistä näkemystä.

Useissa kunnissa, joissa asiaa on selvitetty tai kokeiltu, on päädytty ratkaisuun, jossa kuukautissuojien jakelu tapahtuu ohjatusti henkilökunnan kautta eikä vapaasti wc-tiloissa. Esimerkiksi Hämeenlinnassa toteutetuissa kokeiluissa ja aloitteissa on tunnistettu tarve rajata jakelutapaa paikallisten olosuhteiden mukaisesti.

Lisäksi valtakunnallisesti aihe on esillä kansalaisaloitteissa ja nuorisovaltuustojen aloitteissa, joissa jakelun toteutustapaa ei ole esitetty yksiselitteisesti wc-tiloihin, vaan painotetaan alueellista harkintaa ja hallittua saatavuutta.

Tampereen kaupungin perusopetus pitää tärkeänä, että oppilailla on tosiasiallinen mahdollisuus saada kuukautissuojia koulupäivän aikana. Nykyinen käytäntö, jossa kuukautissuojia on saatavilla kouluterveydenhoitajalta tai koulun kansliasta, vastaa tähän tarpeeseen hallitusti ja tarkoituksenmukaisesti. On tärkeää, että sosiaalipalvelut tukevat tarvittaessa perheiden välttämättömiä elinkustannuksia.

Tällä hetkellä Tampereen kaupungin perusopetus ei pidä perusteltuna kuukautissuojien vapaata jakelua koulujen wc-tiloissa, ottaen huomioon siihen liittyvät käytännön riskit, kustannukset sekä kokemukset muista kunnista. Kaupunki seuraa kuitenkin aktiivisesti muiden kuntien ja hyvinvointialueiden ratkaisuja sekä mahdollisia valtakunnallisia linjauksia kuukautisköyhyyden ehkäisemiseksi.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite

2 Tampereen nuorisovaltuuston lausunto

§ 77

Valtuustoaloite lasten ja nuorten liikkumisen lisäämiseksi koulu- ja opiskelupäivän aikana – Keskustan valtuustoryhmä ym.

TRE:813/12.00.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Ojalampi Ulla

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Mikko Tiirikainen, puh. 040 806 3533, johtava asiantuntija Kristiina Järvelä, puh. 040 800 4678, etunimi. sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Leeni Herrala, puh. 040 801 6102, etunimi. sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Keskustan valtuustoryhmän ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Keskustan valtuustoryhmä esittää 9.2.2026 yhdessä muiden valtuutettujen kanssa jättämässään aloitteessa, että jokaisessa tamperelaisessa koulussa ja oppilaitoksessa otetaan käyttöön aktiivisesti liikkuvan koulun ja opiskelun malli. Mallin käyttöönottamiseksi valtuutetut esittävät, että: 1. jokaiseen kouluun ja oppilaitokseen nimetään liikunnallisen toimintakulttuurin yhdyshenkilö, ellei jo ole, 2. koulun arkeen lisätään liikunnallisia ratkaisuja, 3. edistetään lasten ja nuorten mahdollisuuksia liikkua koulumatkat kävellen tai pyörällä turvallisesti ja 4. tuetaan opettajia ja koulunkäynnin ohjaajia liikunnallisen toimintakulttuurin jalkauttamiseen.

Keskustan valtuustoryhmä ja muut valtuutetut perustelevat aloitettaan muun muassa sillä, että vain noin kolmasosa lapsista ja nuorista liikkuu päivittäin suositellun määrän ja että lasten ja nuorten liikkuminen vähenee iän myötä, erityisesti toiselle asteelle siirryttäessä. Heidän mukaansa suurin osa koulu- ja opiskelupäivästä kuluu istuen, mikä heikentää psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia, ja että pieni tauko ja liike tehostavat oppimista. He perustelevat aloitettaan monilla tiedossa olevilla liikunnan myönteisillä vaikutuksilla sairauksien ehkäisyyn sekä että liikunta auttaa muun muassa vuorovaikutustaitojen oppimisessa ja luo edellytyksiä elinikäiselle liikuntaharrastukselle ja terveellisille elintavoille. Heidän mukaansa liikkumisen tulee olla osa koulu- ja opiskelupäiviä ja koulu voi olla lapselle ainoa paikka, jossa pääsee

liikkumaan ja kokeilemaan erilaisia lajeja, minkä vuoksi koululiikunnan rooli ja koululiikuntapaikat korostuvat monipuolisen liikunnan mahdollistajana.

Valtuustoaloitteessa esitetyt tavoitteet toteutuvat Tampereella jo laajasti osana liikunnallisen elämäntavan edistämisen kokonaisuutta, ja niitä vahvistetaan edelleen opetussuunnitelman päivityksen myötä. Kaupungissa on pitkäjänteisesti rakennettu liikunnallista toimintakulttuuria, ja toteutus perustuu sekä valtakunnallisiin linjauksiin että paikallisesti kehitettyihin toimintamalleihin. Jokaisella koululla on nimetty liikunnallisen toimintakulttuurin vastuutaho, kuten HALI-opettaja tai muu vastuuopettaja, ja 1.8.2026 alkaen toimintaa koordinoi lisäksi koulukohtainen harrastamisen ja liikkumisen tiimi rehtorin tukena. Tämä vahvistaa aloitteessa esitettyä tavoitetta selkeästä vastuuttamisesta ja rakenteiden pysyvyydestä.

Koulupäivän arkeen sisältyy monipuolisia liikunnallisia ratkaisuja, jotka vastaavat aloitteen tavoitteeseen liikkumisen lisäämisestä oppitunneilla ja välitunneilla. Näihin kuuluvat toiminnalliset oppitunnit eri oppiaineissa, tauottaminen liikunnalla, aktiiviset välitunnit sekä liikkumista tukevat oppimisympäristöt. Oppilaiden roolia vahvistetaan esimerkiksi välkkäritoiminnan ja oppilasagenttitoiminnan kautta, mikä on linjassa aloitteen ajatuksen kanssa oppilaiden osallistamisesta. Koulut kokoavat nämä käytännöt lukuvuosisuunnitelmiinsa ja kehittävät niitä osana omaa toimintakulttuuriaan, jolloin ratkaisut juurtuvat pysyviksi käytännöiksi.

Koulumatkojen osalta perusopetus edistää aktiivista ja turvallista liikkumista suunnitelmallisesti yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Oppilaita ja perheitä kannustetaan kulkemaan koulumatkat kävellen tai pyörällä, ja tätä tuetaan jakamalla vuosittain kaikille oppilaille kestävän liikkumisen materiaaleja. Lisäksi koulumatkojen turvallisuutta parannetaan sekä fyysisin ratkaisuin että kasvatuksen ja opetuksen keinoin.

Henkilöstön osalta perusopetus tunnistaa aloitteessa esitetyn tarpeen tukea opettajia ja koulunkäynnin ohjaajia liikunnallisen toimintakulttuurin toteuttamisessa. Tukea tarjotaan koulutusten, tutoropettajatoiminnan sekä Lupa liikkua ja Lupa harrastaa -toiminnan pedagogisten ratkaisujen kautta, ja samalla vahvistetaan henkilöstön osaamista ja työssäjaksamista.

Perusopetuslain muutoksen myötä Tampereen kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja koulujen lukuvuosisuunnitelmia täydennetään velvoittavien rakenteiden ja toimintatapojen osalta. Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää näistä täydennyksistä 16.6.2026. Opetussuunnitelman päivityksen myötä liikunnallisen elämäntavan edistäminen kytkeytyy entistä vahvemmin koulun johtamisrakenteisiin ja arjen toteutukseen, ja jokaisella koululla toimii harrastamisen ja liikkumisen tiimi osana tätä kokonaisuutta.

Kokonaisuutena Tampereella on rakennettu usean vuoden aikana toimintamalli, joka vastaa valtuustoaloitteessa esitettyihin tavoitteisiin laajasti ja systemaattisesti. Toimintaa toteutetaan koulupäivän aikana, koulumatkoissa sekä koulupäivän jälkeen yhteistyössä eri toimijoiden

kanssa, ja opetussuunnitelman päivitys vahvistaa kokonaisuutta edelleen velvoittavana osana perusopetuksen toimintaa.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite

2 Nuorisovaltuuston lausunto

3 Lasten parlamentin lausunto

§ 78

Valtuustoaloite kasvot peittävien huntujen ja asusteiden kieltämiseksi Tampereen kouluissa ja oppilaitoksissa – Joakim Vigelius

TRE:1517/12.00.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Ojalammi Ulla

Valmistelijan yhteystiedot

Perusopetusjohtaja Ulla Ojalammi, puh. 050 428 3044, opetusjohtaja Simo Turtiainen, puh. 040 088 7233, lukiokoulutuksen johtaja Mari Aalto, puh. 040 187 4593, kehittämispäällikkö Tuija Leppäharju, puh. 040 194 2364, ammatillisen koulutuksen johtaja Kirsi Viskari, puh. 040 037 6420, koulutuspäällikkö Kristiina Teiss, puh. 040 806 2669, varhaiskasvatusjohtaja Elli Rasimus, puh. 050 523 7386, varhaiskasvatuksen aluejohtaja Tanja Moisala, puh. 040 485 6275, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Leeni Herrala, puh. 040 801 6102, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Joakim Vigeliuksen valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Joakim Vigelius esittää 16.3.2026 yhdessä muiden valtuutettujen kanssa jättämässään aloitteessa, että myös Tampereen kaupungin koulujen ja oppilaitosten järjestyssääntöihin lisätään määräys, että sekä oppilaiden että henkilökunnan on oltava tunnistettavissa koko koulupäivän ajan.

Joakim Vigelius ja muut valtuutetut perustelevat aloitettaan opetuksen toimivuudella, turvallisen oppimisympäristön varmistamisella, vuorovaikutuksen edellytyksillä ja oppilaiden sekä henkilökunnan tunnistettavuudella.

Valmistelu, kuulemiset ja lausunnot

Tampereen kaupunki on aloittanut kasvoja peittävien asusteiden käyttöä koskevan ohjeistuksen valmistelun maaliskuussa 2026 ennen valtuustoaloitteen jättöä. Valmistelussa on tarkasteltu kasvojen peittämisen kieltämistä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen toimintaympäristöjen sekä voimassa olevan lainsäädännön, perusoikeuksien ja turvallista

oppimisympäristöä koskevien velvoitteiden näkökulmasta. Valmistelu- ja selvitystyössä on hyödynnetty oikeudellista ja turvallisuuteen liittyvää taustaselvitystä sekä kuultu mm. Nuorisovaltuustoa, Maahanmuuttajaneuvostoa, asiantuntijoita, henkilöstön edustajia ja opiskelijoita eri foorumeissa.

Valmistelussa on palveluryhmistä saadun tiedon perusteella voitu todeta, ettei uskontoon liittyvä pukeutuminen ole Tampereen kaupungin päiväkodeissa, kouluissa tai oppilaitoksissa aiheuttanut lainkaan haasteita. Kirjausta tarkastellaankin ensisijaisesti yleisemmin tunnistettavuuden, turvallisuuden ja ennakkoinnin näkökulmista, ei uskonnollisen tai kulttuuriseen pukeutumisen.

Tampereen kaupungin Nuorisovaltuusto on lausunnossaan katsonut, ettei aloitteessa ehdotettu määräys ole tarpeellinen ja että se voi olla ongelmallinen positiivisen uskonnonvapauden näkökulmasta. Nuorisovaltuusto piti tärkeänä, että mahdollisessa järjestysääntökirjauksessa huomioidaan, että uskonnollisiin syihin vedoten tulisi voida pukeutua oman uskonnollisen identiteetin mukaisesti.

Maahanmuuttajaneuvoston kuulemisessa kirjausta pidettiin lähtökohtaisesti hyvänä, kunhan sen perustelu ja soveltaminen rajataan selkeästi turvallisuuden, tunnistettavuuden ja oppilaitosyhteisön toiminnan näkökulmiin. Kuulemisessa todettiin, ettei mahdollinen järjestyssääntökirjaus ole ristiriidassa esimerkiksi islamin uskon opetuksen kanssa. Lisäksi todettiin, ettei kirjaus kohdistu mihinkään yksittäiseen uskontoon, katsomukseen, kulttuuriin tai näihin liittyvään pukeutumiseen. Samalla tuotiin esiin huoli siitä, ettei järjestyssääntökirjaus saa laajentua yleiseksi uskonnollisten tai kulttuuristen asusteiden rajoittamiseksi.

Perusopetuksen rasismien vastaisen työryhmän kuulemisessa henkilöstön edustajat pitivät rajattua kirjausta tarpeellisena turvallisuuden, tunnistettavuuden ja vuorovaikutuksen näkökulmista. Kuulemisessa korostui, että kielto tulee rajata nimenomaan kasvojen peittämiseen ja sen vaikutuksiin oppilaitosyhteisön turvallisuuteen, ennakkointiin, tunnistettavuuteen ja vuorovaikutukseen. Kirjauksen ei tule kohdistua uskonnolliseen tai kulttuuriseen pukeutumiseen.

Lisäksi valmistelussa on käsitelty palveluryhmäkohtaisia näkökulmia varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja Tredussa. Lukiokoulutuksen osalta valmistelussa on huomioitu opiskelijakuntien edustajien ja toisen asteen yhteistoimintaryhmän kuuleminen. Opiskelijakuntien edustajien kuulemisessa tuli esiin huoli, ettei saa puuttua nuoren oman identiteetin ilmaisuun esimerkiksi pukeutumisen kautta. Toisen asteen yhteistoimintaryhmä korosti, että ohjeistuksen on otettava huomioon turvallisuuteen ja tunnistettavuuteen liittyvät seikat. Tredussa asiaa on käsitelty opiskelijoiden, huoltajien ja henkilöstön näkökulmasta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusfoorumeissa sekä huomioitu ammatillisen koulutuksen avoimet oppimisympäristöt ja niihin liittyvä asiakaspalvelutoiminta.

Taustaselvitys ja arviointi

Sisäministeriön taustamuistiossa koskien kasvojen peittämisen kieltämistä ja rajoittamista 23.9.2025 todetaan, ettei Suomen lainsäädännössä ole yleistä kasvojen peittämisen kieltä. Muistion mukaan sääntely on Suomessa lähtökohtaisesti kohdennettua ja tilannesidonnaista. Kasvojen peittämisen kieltävää sääntelyä voidaan lähtökohtaisesti pitää mahdollisena myös Suomessa, edellyttäen että sääntely laaditaan täsmällisesti, siihen sisällytetään kohtuulliset ja selkeästi perustellut poikkeukset ja että se noudattaa suhteellisuusperiaatetta. Perusoikeuksien rajoitusten tulee jäädä vain siihen välttämättömään, mikä on tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

Järjestyssääntöjen ja muiden toimintaa ohjaavien määräysten tuleekin olla perusoikeuksien näkökulmasta hyväksyttäviä ja riittävän täsmällisiä ja lähinnä täsmentää ja konkretisoida laissa säädettyä, eikä niillä voida antaa yleisiä tai kaikenkattavia pukeutumista koskevia kielloja ilman, että rajoituksen tarpeellisuus ja hyväksyttävyys arvioidaan suhteessa oppilaitokselle laissa säädettyyn tehtävään ja toimintaympäristöön. Kasvojen peittämiseen voidaan kuitenkin puuttua tilanteissa, joissa siihen liittyy järjestykseen, turvallisuuteen, tunnistamiseen tai rikosten ennalta estämiseen liittyvä hyväksyttävä laillinen peruste. Varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten toimintaympäristöissä arviointi kytkeytyy erityisesti toiminnan turvallisuuteen, opiskelun esteettömään sujumiseen ja oppimista tukevan ympäristön varmistamiseen.

Varhaiskasvatuslain näkökulmasta arvioinnissa korostuvat lapsen edun ensisijaisuus, varhaiskasvatuksen tavoitteet sekä velvollisuus varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö. Varhaiskasvatuksen tavoitteisiin kuuluu myös lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen sekä yhdenvertaisuuden edistäminen. Kasvojen peittämistä koskevaa kirjausta arvioidaan varhaiskasvatuksessa näiden tavoitteiden näkökulmasta erityisesti turvallisuuden, vuorovaikutuksen ja ennakoitavuuden turvaamisena.

Perusopetuslain näkökulmasta arvioinnissa korostuvat erityisesti opetuksen tavoitteet, oppilaan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, lapsen edun ensisijaisuus sekä oppilaan velvollisuus käyttäytyä asiallisesti ja toimia siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Koulujen järjestyssäännöillä voidaan täsmentää kouluyhteisön turvallisuuden, viihtyisyyden ja opiskelun esteettömän sujumisen kannalta tarpeellisia käytännön järjestelyjä ja asianmukaista käyttäytymistä koskevia määräyksiä.

Lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelijoilla on vastaavasti oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, ja koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai muut järjestysmääräykset, joilla edistetään oppilaitoksen sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Toisen asteen koulutuksen osalta arvioinnissa korostuu lisäksi opiskelijoiden ikä, oppilaitosten avoimet ja monimuotoiset oppimisympäristöt. Lisäksi

lukiolaissa sekä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa säädetään vastaavasti lapsen edun ensisijaisuudesta, joka on arvioinnissa otettava huomioon.

Sisäministeriön taustamuistiossa tuodaan esiin myös kasvojen näkyvyyden yhteiskunnallinen merkitys. Sen mukaan kasvojen näkyvyys on suomalaisen vuorovaikutuskulttuurin normi, joka tukee ennustettavuutta, luottamusta ja turvallisuuden tunnetta. Ilmeet, katsekontakti ja muu sanaton viestintä ovat olennainen osa vuorovaikutusta, ja kasvojen peittäminen voi vaikeuttaa viestintää, lisätä väärinymmärrysten mahdollisuutta sekä heikentää henkilöstön mahdollisuuksia havainnoida tilanteita ennakoivasti. Sisäministeriön taustamuistiossa painotetaan edellä mainittua sanattoman viestinnän painoarvoa nimenomaan varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa.

On myös huomioitava, että pukeutuminen ja ulkonäkö kuuluvat yksityiselämän suojan piiriin. Tämän vuoksi pukeutumista koskeviin määräyksiin tulee suhtautua pidättyvästi. Tässä valmistelussa rajoituksen hyväksyttävänä perusteena on pidetty turvallisen ja oppimista edistävän oppimisympäristön varmistamista sekä tunnistettavuuden ja ennakoinnin turvaamista oppilaitosten arjessa.

Kasvojen näkyvyydellä on taustamuistion mukaan kaikilla koulutusasteilla erityinen merkitys kielen, tunneilmaisun ja sosiaalisten taitojen kehittymisen, henkilöstön ja oppijoiden välisen vuorovaikutuksen sekä arvioinnin luotettavuuden kannalta. Lisäksi tunnistettavuus tukee oppilaitosyhteisön arjen turvallisuutta tilanteissa, joissa henkilöstön tulee pystyä nopeasti arvioimaan, ketkä tiloissa oleskelevat ja miten tilanteisiin tulee puuttua. On myös huomioitava, että kasvojen peittäminen voi lisätä turvattomuuden tunnetta, mikä voi heikentää oppimista ja kouluun kiinnittymistä.

Rajattu kirjaus järjestyssääntöihin on siten tarpeellinen ennaltaehkäisyn ja turvallisuuden varmistamisen näkökulmasta. Tavoitteena on varmistaa, että oppilaitoksissa toimivat henkilöt ovat tarvittaessa tunnistettavissa ja että oppimisympäristö on turvallinen, ennakoitava ja oppimista edistävä kaikille. Samalla kirjaus turvaa myös arvioinnin luotettavuutta. Ennaltaehkäisyn, turvallisuuden, tunnistettavuuden ja vuorovaikutuksen näkökulmasta kirjauksen on syytä käsittää oppilaiden lisäksi myös henkilökunta ja vierailijat.

Johtopäätös

Edellä kuvatun taustaselvityksen perusteella Tampereen kaupunki pitää turvallisen ja oppimista edistävän toimintaympäristön varmistamista koskevaa tavoitetta perusteltuna. Kasvojen peittämistä koskeva rajattu ja täsmällinen kirjaus on tarkoituksenmukainen keino vahvistaa oppilaitosyhteisöjen turvallisuutta, oppimista edistävää toimintaympäristöä sekä oppilaiden, henkilökunnan ja vierailijoiden tunnistettavuutta ennaltaehkäisevästi.

Tampereen kaupunki vastaa valtuustoaloitteeseen siten, että yhteinen kasvojen peittämistä koskeva kirjaus järjestyssääntöihin otetaan käyttöön

varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja Tredussa 1.1.2027 alkaen. Kirjauksen toimeenpanossa huomioidaan palveluryhmien mahdolliset tarkennukset.

Taustaselvitysten ja kuulemisten perusteella valmistelussa on katsottu, että kirjauksen tulee kohdistua nimenomaan kasvojen peittämiseen varhaiskasvatus-, koulu-, työpäivän tai muun oppilaitosten järjestämän toiminnan aikana myös oppilaitoksen ulkopuolisissa oppimisympäristöissä. Kirjaus perustuu ensisijaisesti varhaiskasvatussyksiköiden, koulujen ja oppilaitosten turvallisuuteen, vuorovaikutukseen, ennakoitavuuteen ja oppimista edistävän oppimisympäristön varmistamiseen. Lainsäädännössä säädetty oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön edellyttää, että oppilaitoksissa toimivat henkilöt ovat tunnistettavissa ja vuorovaikutus sujuu esteettömästi. Jotta kirjaus täsmentää laissa säädettyjä vaatimuksia tarkkarajaisella ja oikeasuhtaisella tavalla, siihen sisällytetään poikkeukset terveydellisistä syistä tapahtuvasta kasvojen peittämisestä sekä oppilaitoksen järjestämistä teematapahtumista.

Käyttöön otettava yhteinen kirjaus järjestyssääntöihin

Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja Tredussa otetaan 1.1.2027 käyttöön yhteinen kasvojen peittämistä koskeva kirjaus. Kirjauksen yhteinen muoto on seuraava:

"Tampereen kaupungin varhaiskasvatussyksiköissä, kouluissa ja oppilaitoksissa (jäljempänä oppilaitos) ei saa peittää kasvoja varhaiskasvatus-, koulu- tai työpäivän tai muun oppilaitoksen järjestämän toiminnan aikana. Kielto perustuu oppilaitosten turvallisuuteen, vuorovaikutukseen, ennakoitavuuteen ja oppimista edistävän oppimisympäristön varmistamiseen. Kielto ei koske terveydellisistä syistä tapahtuvaa kasvojen peittämistä tai oppilaitoksen järjestämiä teematapahtumia, joista annetaan erillinen ohjeistus."

Palveluryhmät voivat tarvittaessa tarkentaa yhteistä kirjausta oman toimintaympäristönsä mukaisilla soveltamisohjeilla. Tarkennuksissa säilytetään kirjauksen yhteinen tavoite, rajaus ja perustelu. Lisäksi tulee varmistaa, että ohjeistus on oppijoille, huoltajille, henkilöstölle ja muille toimijoille ymmärrettävä ja yhdenvertaisesti sovellettava, eikä se saa estää oppivelvollisuuden toteutumista.

Tredussa kirjausta täsmennetään seuraavasti:

"Kielto ei koske Tredun avoimiin oppimisympäristöihin tulevia ulkopuolisia asiakkaita (Tredun ravintolat, kahvilat, lastentoiminta, majoituspalvelut ym. vastaava ulkopuolisille tarjolla oleva palvelu)."

Taustaselvityksen aineisto

- Sisäministeriö: Taustamuistio 23.9.2025, Kasvojen peittämisen kieltäminen ja rajoittaminen.
- Rikander, Henri: Kasvojen peittäminen koulussa -taustakoonti, joka perustuu laillisuusvalvojen perusteluihin ja sisäministeriön taustamuistioon.

- Perusopetuslaki (628/1998), erityisesti opetuksen tavoitteita, järjestämistä, lapsen etua, turvallista opiskeluympäristöä sekä oppilaan velvollisuuksia koskevat säännökset.
- Varhaiskasvatuslaki (540/2018), erityisesti varhaiskasvatuksen tavoitteita, lapsen etua sekä kehittävää, oppimista edistävää, terveellistä ja turvallista varhaiskasvatusympäristöä koskevat säännökset.
- Lukiolaki (714/2018), erityisesti lukiokoulutuksen tavoitteita, opiskelijan oikeutta turvalliseen opiskeluympäristöön sekä järjestyssääntöjä ja muita järjestysmääräyksiä koskevat säännökset.
- Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017), erityisesti ammatillisen koulutuksen tavoitteita, opiskelijan oikeutta turvalliseen opiskeluympäristöön sekä järjestyssääntöjä ja muita järjestysmääräyksiä koskevat säännökset.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite

2 Liite Kopla 18.8.2026 Tampereen kaupungin nuorisovaltuuston lausunto

§ 79

Oikaisuvaatimus varhaiskasvatuspaikan myöntämistä koskevasta päätöksestä

TRE:3876/03.06.04/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Mantere Katri

Valmistelijan yhteystiedot

Varhaiskasvatusjohtaja Elli Rasimus puh. 050 523 7386,
asiakaspalvelupäällikkö Katri Mantere, puh. 040 849 2107, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihtööri Leeni Herrala, puh. 040 801 6102, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Oikaisuvaatimus hylätään.

Perustelut

Varhaiskasvatuslaissa säädettyyn päiväkotitoimintaan tai perhepäivähoitoon osallistumisen tulee perustua kunnan tekemään päätökseen ja huoltajan hakemukseen. Varhaiskasvatuksen koordinaattori on tehnyt päätöksen, joka on perustunut huoltajan varhaiskasvatushakemukseen. Päätöstä koskeva oikaisuvaatimus on saapunut kaupungille muutoksenhakuajan puitteissa.

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lapselle, jonka koti- tai asuinkunta kyseinen kunta on. Varhaiskasvatusta voivat saada lapset, jotka eivät vielä ole oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat, myös sitä vanhemmat lapset.

Kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi ennen oppivelvollisuuslaissa tarkoitetun oppivelvollisuuden alkamista saa varhaiskasvatusta tämän lain 1 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdan mukaisesti sen kalenterikuukauden alusta, jona lapsi täyttää yhdeksän kuukautta. Varhaiskasvatusta ei kuitenkaan ole järjestettävä ajalta, jolta lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa. Varhaiskasvatusta on kuitenkin järjestettävä ajalta, jolta vanhempainraha maksetaan osittaisena osa aikatyön vuoksi.

Huoltajat ovat hakeneet lapselleen paikkaa Tahmelan päiväkodista. Sähköinen hakemus on vastaanotettu 27.3.2026. Hakemuksessa toivottu varhaiskasvatuksen aloituspäivä oli 1.9.2026. Lapselle on tehty varhaiskasvatuspäätös 22.6.2026 Turtolan päiväkotiin, osoitteeseen Sairaalakatu 6. Päätöstä koskeva oikaisuvaatimus on saapunut kaupungille muutoksenhakuajan puitteissa 22.6.2026.

Syksyllä 2025 uuteen Tahmelan päiväkotiin siirtyivät "vanhat" lapset väistötiloista sekä heidän sisaruksensa sekä joitakin siirtoa hakeneita

lapsia. Siirtohakemuksia oli rakennusaikana kertynyt noin 35 kappaletta. Osa siirtohakemuksista johtui alueelle muuttamisesta, ei kauempaa tarjotusta varhaiskasvatuspaikasta.

Siirtohakemuksia on käsitelty toimikauden 2025–2026 aikana siten, että suurin osa perheistä, joille oli tarjottu paikkaa jostain muualta, ovat saaneet toivomansa paikan Tahmelan päiväkodista. Elokuussa 2026 vapautuneet paikat täytettiin palvelulupauksen mukaisesti siten, että keväällä 2026 käsiteltiin ensin siirtohakemukset, minkä jälkeen paikat tarjottiin Tahmelan päiväkodissa jo olevien lasten sisaruksille.

Laskennallisesti paikkoja on 1 kasvattajaa vastaavan määrän vähemmän kuin kevätkaudella 2026. Kevääksi yksikköön palkattiin ylimääräinen työntekijä, jotta kaikille sisarushakijoille pystyttiin tarjoamaan toivotut varhaiskasvatuspaikat. Lasten ikärakenteen, henkilömäärän, yksikön tilaresurssin sekä kaupunkitasoisen varhaiskasvatusyksiköiden täyttöasteen puolesta tämä oli mahdollista keväällä, mutta ei enää syksyllä 2026.

Hakemusten, joissa toivottu aloituspäivä on elo-syyskuussa, käsittely aloitettiin maalis-huhtikuussa. Varhaiskasvatuksen asiakaspalvelussa käsiteltiin kaikki hakemukset ja yhteistyössä varhaiskasvatusyksikön johtajan kanssa pyrittiin järjestämään toiveen mukainen varhaiskasvatuspaikka mahdollisimman monelle hakijalle. Edellä mainittujen seikkojen lisäksi järjestelyssä tuli huomioida yksikön optimaalinen täyttö huomioiden varhaiskasvatuslain määräykset päiväkodin henkilöstön mitoutuksesta ja siitä poikkeamisesta (varhaiskasvatuslaki 540/2018, 34 § ja 35 §).

Toimikaudelle 2026–2027 Tahmelan päiväkotiin hakeneiden toiveita pystyttiin toteuttamaan hyvin. Siirtojen toteuttamisen jälkeen, Tahmelan päiväkotiin pystyttiin osoittamaan paikka 10 uudelle hakijalle. Muista päiväkodeista paikan sai 5 lasta. Tällä hetkellä toimikaudelle 2026–2027 on Tahmelan päiväkotiin on vireillä 3 siirtohakemusta ja 2 uutta hakemusta. Näistä siirtohakemukset pystytään todennäköisesti toteuttamaan vuoden loppuun mennessä.

Tilanteissa, joissa varhaiskasvatuspaikkaa ei pystytä tarjoamaan perheen toivomasta paikasta, pyritään paikka kuitenkin järjestämään lähimmästä mahdollisesta päiväkodista. Tahmelan päiväkodin asiakkaille on vuosien varrella tarjottu paikkoja Kalevanharjun ja tällä hetkellä myös viereisessä kiinteistössä Sairaalan kadulla toimivasta Turtolan päiväkodista.

Hakemuksen käsittelymenettely on ollut laillinen ja päätös on tehty laillisesti. Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaista uutta tietoa, jonka vuoksi päätöstä varhaiskasvatuspaikasta tulisi muuttaa myöskään tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Tämän asian liitteet sisältävät henkilötietoja ja salassa pidettäviä tietoja, minkä vuoksi niitä ei julkaista verkkoon. Salassapidon peruste: Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 § 1 momentin 32-kohta.

Henkilötietoja sisältävä teksti

Salassa pidettävät ja henkilötietoja sisältävät tiedot poistettu.

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä, Elli Rasimus, Katri Mantere, Päivi Uotinen,
Virpi Salovaara

§ 80

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta kasvatus- ja opetuslautakunnan käsiteltäväksi.

Perustelut

Julkiset päätöspöytäkirjat liitteineen osoitteessa: <https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Viranhaltijat>

Lautakunnalle on saapunut seuraavat päätöspöytäkirjat:

Perusopetusjohtaja

§ 81 Alku - Aikuisten arki, lasten tulevaisuus - yhteisövaikuttavuus lastensuojelun avohuollon palveluissa - projektin toteuttaminen, 03.08.2026

§ 83 Aktiivisesti mukana kielitaidon kehittämisessä - projektin toteuttaminen, 06.08.2026

§ 84 Laatusuhteiden - Englanninkielinen kasvun ja oppimisen polku Tampereella - projektin toteuttaminen, 10.08.2026

Varhaiskasvatusjohtaja

§ 85 Sunshine Early Learning Centre Oy Sunshine Pyynikki Star hyväksyminen varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajaksi., 05.08.2026